

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Bestuur, Europa en Middelen

DATUM	15-1-2019	REFERENTIE	C. Bugter/J. Prins/C. van Doorn
ONS NUMMER	81E492E9	DOORKIESNUMMER	06-21124686
NUMMER PS	2019BEM22	E-MAILADRES	Caroline.bugter@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	Tussentijdse evaluatie 'Alles is NU' 2016-2019 Utrechtse Erfgoedmonitor 2018	PORTEFEUILLEHOUDER	Pennarts-Pouw

Onderwerp Statensbrief: Tussenevaluatie Cultuur- en erfgoednota 2016-2019 'Alles is NU'

Voorgestelde behandeling: Ter informatie

Geachte dames en heren,

Inleiding

De uitvoering van de Cultuur- en erfgoednota 2016-2019 'Alles is NU' is een eind op streek en heeft mooie resultaten opgeleverd. Met genoegen informeren wij u over de voortgang en geven we een doorkijk naar de toekomst.

Aanleiding

In de cultuur- en erfgoednota, die op 18 april 2016 is vastgesteld, hebben wij toegezegd u tussentijds een evaluatie aan te bieden.

Voorgeschiedenis

Op 15 mei 2017 is een eerste voortgangsrapportage over de cultuur- en erfgoednota behandeld in de Commissie BEM.

Essentie / samenvatting:

De uitvoering van de Cultuur- en erfgoednota 2016-2019 'Alles is NU' verloopt volgens planning en heeft mooie resultaten opgeleverd. De thematische aanpak van het erfgoedbeleid (met accent op historische buitenplaatsen, militair erfgoed, agrarisch cultuurlandschap en archeologie) is succesvol en wordt door de partners zeer gewaardeerd. Daar is recent het thema historische infrastructuur aan toegevoegd. In 2017 heeft via de cultuurpacten met gemeenten een succesvolle viering van het themajaar De Stijl plaatsgevonden en in 2018 heeft de provincie meegewerkt aan het Europees Jaar van het Cultureel Erfgoed. Door de bijdragen uit het Fonds Erfgoedparels aan de restauratie van bijzondere rijksmonumenten is een bijdrage geleverd aan de kwaliteit van de leefomgeving. Uit de in november 2018 gepresenteerde Utrechtse Erfgoedmonitor blijkt dat de restauratiebehoefte van rijksmonumenten sinds 2014 is afgenomen, maar dat de opgave nog steeds substantieel is. De inzet op cultureel ondernemerschap en maatschappelijk draagvlak vertaalt zich in hogere eigen inkomsten van cultuurinstellingen en in een succesvolle mobilisatie van vrijwilligers. De Utrechtse festivals floreren mede dankzij de provinciale bijdrage.

Op een aantal punten is aanpassing gewenst, met als belangrijkste oorzaak nieuw beleid van het Rijk. Dat speelt op het gebied van monumentenzorg, omgevingsgericht beleid, bibliotheken en regionale cultuurprofielen. Ook vanwege de toegenomen ruimtelijke en economische dynamiek is meer inzet op de bijdrage van cultuur en

erfgoed aan omgevingskwaliteit gewenst. De verwachte toekomstige werelderfgoed-status van de Hollandse Waterlinies en de Romeinse Limes ten slotte vraagt om aandacht: dat worden structurele taken.

De beleidsnota schetst vier opgaven:

- a. Onderzoeken en ontwikkelen: wij willen dat onze cultuur- en erfgoedinstellingen hun draagvlak en hun draagkracht versterken.
- b. Hebben en houden: wij willen samen met andere overheden en partners zorgen voor ons erfgoed en het goed in stand houden.
- c. Promoten en profileren: wij willen samen met andere overheden en partners erfgoed en cultuur beleefbaar maken.
- d. Kennen en Kunnen: Wij willen investeren in de ontwikkeling van mensen en hun culturele vaardigheden versterken.

De tussentijdse evaluatie volgt de opzet van de cultuur- en erfgoednota en bestaat uit drie hoofdstukken en bijlagen. In hoofdstuk 1 worden de belangrijkste successen en dilemma's geschetst. Hoofdstuk 2 bevat de bevindingen op basis van bijeenkomsten, en interviews met stakeholders en provincie medewerkers. Deze leiden tot accentverschuivingen voor de resterende beleidsperiode en bieden perspectieven voor de toekomst. Hoofdstuk 3 bevat de conclusies. Bijlage I geeft een financieel overzicht en bijlage II schetst de resultaten op alle in de cultuur- en erfgoednota genoemde doelstellingen en meetpunten. Bijlage III bevat de samenvatting van de cultuur- en erfgoednota. Als losse bijlage ten slotte is toegevoegd de Utrechtse Erfgoedmonitor 2018.

De negen belangrijkste bevindingen zijn:

1. Meer inzet nodig op bijdrage cultuur en erfgoed aan omgevingskwaliteit;
2. Hollandse Waterlinies en Romeinse Limes worden als UNESCO werelderfgoed structurele taak;
3. Meer maatschappelijk rendement mogelijk in monumentenzorg;
4. Uitwerken cultuurprofiel Stedelijke Regio Utrecht;
5. Uitbreiden cultuur- en erfgoededucatie;
6. Bibliotheeknetwerk verder versterken;
7. Versterken organisatie- en bestuurskracht cultuur- en erfgoedsector;
8. Gemeente Vijfheerenlanden brengt nieuwe uitdagingen (o.a. molenbeleid);
9. Meer flexibiliteit in de uitvoering cultuur- en erfgoedbeleid is gewenst.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

In de evaluatie staan aan de hand van de in de beleidsnota geformuleerde meetpunten de resultaten beschreven, die in de periode april 2016 - oktober 2018 behaald zijn.

Wettelijke grondslag

Artikel 143 Provinciewet, betreffende de evaluatie en bijstelling van het Cultuurbeleid.

Artikel 158 Provinciewet, betreft onze bevoegdheid om de beslissingen van PS voor te bereiden en het beleid uit te voeren.

Algemene Subsidieverordening, 18 april 2013, artikel 33

Uitvoeringsverordening subsidie Cultuur en Erfgoed 2017

Financiële consequenties

Deze tussenevaluatie bevat geen financiële verantwoording; daarvoor wordt verwezen naar de provinciale jaarrekeningen (programma 6 Cultuur en erfgoed). De prognose is dat het gehele voor 2016-2019 in het kader van de cultuur- en erfgoednota beschikbare budget conform de doelstellingen zal worden uitgegeven.

De provinciale cultuur- en erfgoedbudgetten liggen grotendeels vast in langjarige bijdragen aan partnerinstellingen en in uitvoering van wettelijke taken (archeologie, bibliotheekbeleid) en bestuurlijke afspraken (monumentenzorg, cultuureducatie). De structurele 'vrije' ruimte is klein. Er komen echter in het kader van verdergaande bestuurlijke samenwerking (ook interprovinciaal: Limessamenwerking en Hollandse Waterlinies) en door de economische en demografische groei substantiële uitdagingen bij, onder andere de gewenste bijdrage aan integraal omgevingsbeleid. Waar sprake is van financiële consequenties vanwege nieuwe ontwikkelingen, komen deze aan de orde in het overdrachtsdocument voor de volgende bestuursperiode.

Vervolgprocedure/voortgang

De bevindingen van de tussentijdse evaluatie leiden tot enkele aandachtspunten voor de resterende beleidsperiode van de cultuur- en erfgoednota en bieden ook perspectieven voor de beleidsperiode daarna.

Concreet voorliggende vraag aan Statencommissie / Provinciale Staten
Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,